

Povjerenstvo Odsjeka za sociologiju za prosudbu etičnosti istraživanja

OBRAZAC ZA PRIJAVU ISTRAŽIVANJA

Ogledni primjer ispunjenog obrasca

Ponuđene formulacije nisu obvezujuće i nisu nužno odraz najbolje prakse za Vaše istraživanje, nego predstavljaju jedan od više mogućih načina ispunjavanja prijave za **kvalitativna** istraživanja. Preporučujemo da samostalno popunite obrazac za prijavu istraživanja koristeći ponuđene smjernice. Koristite li formulacije iz oglednog primjera, prilagodite ih nacrtu i potrebama Vašeg istraživanja.

Voditelj/voditeljica istraživanja:

Elektronička adresa voditelja/voditeljice istraživanja:

Mentor istraživanja (samo ako je riječ o studentskom radu):

Radni naslov istraživanja/istraživačkog projekta (hrvatski):

Radni naslov istraživanja/istraživačkog projekta (engleski):

Svrha provedbe istraživanja (označite X ispred odgovarajućeg odgovora):

- Diplomski rad
- Doktorska disertacija
- Znanstveno-istraživački projekt
- Stručni rad
- Ostalo (navesti što): [Click or tap here to enter text.](#)

Samo ako je riječ o diplomskom radu (označite X ispred odgovarajućeg odgovora):

Sinopsis diplomskog rada je prihvaćen na Vijeću Odsjeka za sociologiju

DA NE

Mentor/ica diplomskog rada je upoznat/a sa sadržajem ove Prijave i odobrio/la je njezino slanje na Povjerenstvo

DA NE

1. OBRAZLOŽENJE I CILJ ISTRAŽIVANJA (do 200 riječi)

Osim kratkog opisa istraživanja, potrebno je navesti cilj i svrhu istraživanja, osnovno istraživačko pitanje (ili više njih) te ukratko opisati analitičku strategiju (kako će se obraditi podaci). U oglednom je primjeru riječ o istraživanju prosvjednih aktivnosti jedne inicijative.

2. METODE PREDLOŽENOG ISTRAŽIVANJA (vidi Smjernice)

2a) Opisati metodu i tehniku provedbe istraživanja te način prikupljanja podataka

U provedbi istraživanja koristit će se metoda intervjua. Istraživačica će tijekom prosvjeda pristupiti prosvjednicima i upitati za intervju. Svako intervjuiranje na prosvjednoj lokaciji trajat će oko 30 minuta. Intervjui će se uz pristanak sudionika istraživanja snimati (samo zvučni zapis, odnosno audio snimka), a u slučaju da sudionici odbiju snimanje razgovora, istraživačica će voditi bilješke. Intervjui će se održati licem u lice u skladu s epidemiološkim mjerama zaštite na mjestu gdje se održavaju prosvjedne aktivnosti, na nekoj drugoj lokaciji (kafić, drugi javni prostor i slično) ili virtualno, sve u dogovoru sa sudionikom.

2b) Opisati uzorak na kojemu se istraživanje planira provesti

Populacija su aktivni sudionici (def. *aktivni sudionik* – osoba koja sudjeluje u prosvjednim aktivnostima inicijative na način da je dežurna na prosvjednoj lokaciji, na prosvjednoj lokaciji drži plakat, ali uključuje i moguće druge aktivnosti koje prosvjednici prepoznaju kao aktivno djelovanje). Istraživačica će nastojati balansirati udio dežurnih i drugih sudionika te će na lokaciji upitati sve sudionike bi li bili zainteresirani za sudjelovanje u istraživanju. Planirani broj intervjua sa sudionicima je minimalno 10. Planirani intervjui s prosvjednicima trajat će oko 30 minuta te će se provoditi tijekom njihovog sudjelovanja na aktivnostima inicijative ili na nekoj drugoj lokaciji ili virtualno, sve u dogovoru sa sudionikom. Istraživanje metodom intervjua trajat će od početka kampanje, odnosno od dobivanja dopusnice do sadržajne saturacije.

2c) Opisati način pristupa i odabira sudionika istraživanja (regrutacija sudionika)

Prijavi je potrebno priložiti pozivno pismo ili slične odgovarajuće materijale

Sudionicima će istraživačica pristupiti i pitati ih za sudjelovanje u intervjuu, a uzorak će se nastojati balansirati prema tipu aktivnih sudionika (npr. dežurstvo, druge aktivnosti, osoba nije prisutna fizički, ali je preporučena) te će se na lokaciji pristupiti svim sudionicima istovremeno. Bit će im ponuđeno intervjuiranje na mjestu prosvjeda ili u nekom drugom vremenu i lokaciji (javnoj lokaciji, kafiću, virtualno itd.), ovisno o njihovim preferencijama. Dakle, sudionici za intervjuiranje će se odabrati temeljem činjenice da su već prisutni na prosvjedu. Od sudionika će se tražiti preporuka za intervjuiranje i drugih osoba koje u tom periodu nisu fizički prisutni na prosvjednoj aktivnosti, ali su inače aktivni u aktivnostima inicijative. Drugim riječima, do potencijalnih sudionika doći i putem metode snježne grude te će se tim osobama pristupiti ili uživo, telefonski ili preko elektroničke pošte (prilog 4. Pozivno pismo)

U slučaju da sudionici traže informacije o istraživanju, uručit će im se *Obrazloženje o provedbi znanstvenog istraživanja* (vidi Prilog 2. – **NIJE DOSTUPAN U OGLEDNOM PRIMJERU PRIJAVE**). Istraživačica će biti spremna pružiti odgovore i na druga njihova pitanja.

2d) Opisati istraživačke instrumente koji će se koristiti u istraživanju

Prijavi je potrebno priložiti mjerne instrumente.

Izrađen je protokol za polustrukturirani intervju (vidi Prilog 3. – **NIJE DOSTUPAN U OGLEDNOM PRIMJERU PRIJAVE**) koji se sastoji od uvodnog teksta te tema koje se odnose na individualno djelovanje prosvjednika. Riječ je o temama: motivacija, regrutacija i prethodno iskustvo aktivizma. Uvodnim tekstom prije početka intervjua (i grupnog intervjua) informirat će se sudionike o predmetu istraživanja, načinu čuvanja njihovih osobnih podataka te pravu na odustajanje od sudjelovanja u istraživanju. Naznačit će se da će prikupljene informacije biti korištene samo u znanstveno-istraživačke svrhe. Protokol za intervju je izradila istraživačica. Pripremljeno je i pozivno pismo za potencijalne sudionike kojima će se slati mail, odnosno nazvati ih pri čemu će ih se informirati o etičkim aspektima (vidi Prilog 4.)

3. ZAŠTITA SUDIONIKA ISTRAŽIVANJA (vidi Smjernice)

Napomena: ako se u istraživanju koristi više od jedne istraživačke metode (npr. anketa i dubinski intervju), za svaku je metodu potrebno zasebno ispuniti sve četiri stavke (a-d).

3a) Ukratko opisati način pribavljanja informiranog pristanka za sudjelovanje u istraživanju

Prijavi je potrebno priložiti tekst za dobivanje informiranog pristanka

Potencijalnim sudionicima će se pristupiti direktno uživo tijekom njihovog sudjelovanja na aktivnostima inicijative. Potencijalne sudionike će se pozvati na sudjelovanje u istraživanju, predstaviti će im se osnovne informacije o ciljevima i predmetu istraživanja, mehanizmu prikupljanja podataka te će se istaknuti dobrovoljnost sudjelovanja i osiguravanje povjerljivosti

podataka, odnosno prisutnost protokola kojim se štiti identitet sudionika. Sudionici će biti upoznati s informacijom da na pitanja odgovaraju dobrovoljno te da ukoliko ne žele odgovoriti na određena pitanja ili žele odustati od sudjelovanja da imaju apsolutno pravo to učiniti bez obrazloženja. Eksplicitni usmeni ili pismeni pozitivni odgovor na upit o sudjelovanju u dijelu istraživanja metodom intervjua smatrat će se informiranim pristankom te se neće tražiti potpisivanje posebne izjave. Ako sudionik ne pristane na snimanje zvuka, vodit će se bilješke (uz prethodnu suglasnost sudionika).

3b) Opisati način zaštite anonimnosti sudionika

Imena, brojevi telefona i adrese elektroničke pošte sudionika koji istraživači zapišu tijekom istraživanja fizički će se uništiti, odnosno izbrisati te se neće dovoditi u vezu s provedenim intervjuima. Transkripti intervjua i bilješke koje nastaju tijekom intervjua bit će anonimizirani s obzirom na moguće identificirajuće podatke koje sudionici tijekom intervjua navedu (imena osoba i slično – potonje se ne odnosi veće ustanove/organizacije koje tijekom intervjua sudionici navedu, a od velike su važnosti u analizi i interpretaciji). Anonimizirani transkripti intervjua i anonimizirane bilješke intervjua trajno će se čuvati dok će se snimke intervjua izbrisati nakon analize. Intervjue će transkribirati istraživačica. Citati sudionika u radovima će se prikazivati pod pseudonimima ili šiframa. Opis sudionika (uzorka sudionika) prikazivat će skupno u radovima.

3c) Opisati način zaštite povjerljivosti podataka

Istraživačica će provoditi intervjuje sa sudionicima te će se prilikom provedbe intervjua osigurati prostor diskrecije. Sudionicima će se ponuditi više termina i prostora za provođenje intervjua, uživo i virtualno, te će se prilikom odabira mjesta posebno paziti na osiguravanje diskrecije. Istraživačica će se transkribirati audio snimke. Anonimizirani transkripti intervjua će se čuvati na zaštićenim računalima istraživača. Snimke intervjua će se izbrisati nakon analize. U slučaju interesa drugih znanstvenika za prikupljene podatke, bit će im prosljeđeni anonimizirani transkripti intervjua ako potvrde da će se spram prikupljenih podataka i njihovog korištenja voditi u skladu s najvišim etičkim standardima.

3d) Opisati način čuvanja podataka

Podaci će biti korišteni isključivo u znanstvene svrhe. Podaci u digitalnom obliku (anonimizirani transkripti intervjua) će se trajno čuvati na računalu istraživačice dok će se audio snimke intervjua brisati nakon analize. Svi materijali će se čuvati u digitalnom obliku, izuzev bilješki intervjua koje će se čuvati u fizičkom (radne verzije s terena) i digitalnom obliku (finalne verzije). Anonimizirane bilješke intervjua u fizičkom obliku koje će nastati tijekom istraživanja čuvat će se u zaključanom ormariću u uredu istraživačice na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Ukoliko drugi znanstvenici budu htjeli pristup podacima, to mogu dobiti samo od istraživačice u slučaju da se pridržavaju svih postupaka zaštite povjerljivosti podataka (isključivo objavljivanje podataka bez demografskih obilježja) te da se obvežu na korištenje podataka isključivo u znanstvene svrhe. S drugim znanstvenicima dijelit će se anonimizirani transkripti intervjua, dok se ostali materijali neće dijeliti s obzirom na to da služe za jednostavniju provedbu istraživanja. Popratna dokumentacija koja nastane tijekom istraživanja, a koja sadrži imena, brojeve telefona, adrese elektroničke pošte sudionika (npr. razmijenjene poruke u svrhu dogovora intervjua) i druge identificirajuće podatke izbrisat će se, odnosno uništiti.

4. Ostvaruje li se istraživanjem izravna korist za sudionike (*ako da, ukratko opisati*)?

Istraživanjem se ne ostvaruje izravna korist za sudionike.

5. Uključuje li istraživanje potencijalnu štetu/rizik za sudionike (*ako da, ukratko opisati i obrazložiti kojim će postupcima istraživač/ica taj rizik svesti na minimum, tj. osigurati dobrobit i sigurnost sudionika istraživanja*)?

Istraživanje ne uključuje potencijalnu štetu, ni rizik za sudionike. Sudionicima prisutnost istraživača može potencijalno stvoriti osjećaj nelagode, no s obzirom na to da se prosvjedne aktivnosti odvijaju na javnom mjestu i s obzirom na nenametljiv i neutralan pristup minimizirat će se nepoželjne reakcije. Tijekom interakcije sa sudionicima istraživačica će biti profesionalna, ljubazna i sudionicima će pristupati vrijednosno neutralno. Sudionici će biti upoznati sa svim informacijama te će moći samostalno odlučiti o sudjelovanju.

6. Financiranje istraživanja (*vidi Smjernice*)

Istraživanje će biti financirano iz vlastitih sredstava istraživača.

7. Nositelji autorstva (*vidi Smjernice*)

Prijavi je potrebno priložiti:

- istraživačke instrumente koji će se koristiti u provedbi istraživanja (npr. anketni upitnik, protokol strukturiranog ili polustrukturiranog intervjua, protokol za vođenje fokus grupe, obrazac za promatranje i sl.),
- tekst koji će služiti za pribavljanje informiranog pristanka od sudionika istraživanja,
- sve ostale popratne materijale relevantne za prosudbu etičnosti istraživanja (npr. pozivni tekst na ispunjavanje anketnog upitnika, uvodni tekst u protokol intervjua i sl.).

Prilikom ispunjavanja ovog Obrasca, obavezno je slijediti Smjernice za popunjavanje Obrasca za prijavu istraživanja Povjerenstvu Odsjeka za sociologiju za prosudbu etičnosti istraživanja.

Prilog 4. Pozivno pismo za intervju sa sudionicima prosvjednih aktivnosti inicijative

Mail poziv

Zamolba za sudjelovanjem u istraživanju o određenim aspektima sudjelovanja u aktivnostima inicijative

Poštovani,

moje ime je XY i provodim istraživanje o aktivnostima inicijative. Ako imate vremena, vrlo rado bih s Vama razgovarala o nekim aspektima Vašeg sudjelovanja u aktivnostima inicijative. Cilj ovog istraživanja je dobiti što bolji uvid u motivaciju, vrijednosti, stavove i iskustva osoba koje sudjeluju u aktivnostima inicijative. Istraživanje se provodi u okviru projekta *Prosvjedne aktivnosti inicijative*.

U tu svrhu provodimo intervju sa sudionicima inicijative kako bismo stekli bolje razumijevanje aktivnosti inicijative. Intervju bi trajao oko 30 minuta. Istraživanje se provodi u skladu s etičkim standardima te je dobilo dopusnicu Povjerenstva za prosudbu etičnosti istraživanja Odsjeka za sociologiju pri Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Više informacija o istraživanju možete pronaći u prilogu.

Ako ste zainteresirani za sudjelovanje ili imate dodatnih pitanja, slobodno me kontaktirajte.

Srdačan pozdrav,

XY

Prilog u mailu

Zamolba za sudjelovanje u istraživanju – Aktivnosti inicijative

Cilj istraživanja je dobiti što bolji uvid u motivaciju, vrijednosti, stavove i iskustva osoba koje sudjeluju u aktivnostima inicijative. Istraživanje metodom intervju provodi se u okviru projekta *Prosvjedne aktivnosti inicijative*. U tu svrhu provodim intervju sa sudionicima aktivnosti inicijative kako bih stekla bolje razumijevanje aktivnosti inicijative.

Predviđeno vrijeme trajanja intervju je oko 30 minuta. Tijekom intervju Vas neću pitati o Vašim osobnim podacima poput imena, prezimena i bilo koje druge informacije kojima bi se Vas kao pojedinca moglo identificirati. Ako pak tijekom razgovora kažete neke osobne, identificirajuće podatke Vas ili nekih drugih osoba, neće biti navedenu u znanstvenom radu. Informacije koje ću dobiti tijekom razgovora koristit ću u svrhu boljeg razumijevanja sudionika aktivnosti u okviru kampanja inicijative. Razgovor bismo snimali uz Vaše dopuštenje kako bi imala što bolji uvid u ono što želite reći i kako bi što vjerodostojnije prenijela Vaše riječi. Sudionici tijekom intervju mogu odabrati ne odgovoriti na neka pitanja te također imaju pravo odustati od razgovora bez obrazloženja. Prikupljeni podaci koristit će se u skladu s etikom znanstvenih istraživanja i koristit će se isključivo u svrhu znanstvenih analiza. Istraživanje se provodi u skladu s važećim etičkim standardima te je dobilo dopusnicu Povjerenstva za prosudbu etičnosti istraživanja Odsjeka za sociologiju pri Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (broj dopusnice 777).

Kontakt: XY